

ИМЛАДИНИ

БОРАЦ

ОРГАН УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ

Број 7-8

јули-август

год. I

II КОНГРЕС ЗАКЛИЊЕ

се ТИТУ

МИЛОВАН БИЛАС, члан Врховног штаба
РОВ И ПОЈ

МАРШАЛ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЈОСИП БРОЗ-ТИТО

-Друже Тито! Заклињемо ти се чашћу, напорима, жртвама и будућношћу нашег народа и наше омладине, да нећемо жалити ни своје животе ни своје снаге у борби за слободу, борби за савест, част и будућност сваког омладинца и омладинке Југославије. Заклињемо ти се патњама и надама наших народа и наше омладине да нећемо жалити ни своје животе, ни своје снаге у борби против немачких целата и свих домаћих непријатеља јединства и слободе наших народа, - У борби за гвоздено и свеобухватно јединство Јужнословенске омладине, за нову демократску Федеративну Југославију. Овај наш завет је наша најпунија захвалност теби за све оно што си учинио за наше народе и омладину. Наше дело, на које се заветујемо, - то је најбољи пут службе интересима отаџбине интересима младог нараштаја, Словенству и свих уједињених нација.

За дело и живот друга Тита стоји читава омладина Југославије, - као један борац.

**ЖИВЕО МАРШАЛ ЈУГОСЛАВИЈЕ
ДРУГ ТИТО**

У току тешке борбе за национални опстанак коју воде наши народи из партизанских јединица нарасла је народно-ослободилачка војска Југославије. Ту армију израдио је народ заједничким снагама, заједничким напорима. Сваки-од редова до народног вође-уложио је у њу све што је могао и читаво постојање те армије-од првих корака до наших дана-везано је са именом њеног организатора и руководиоца маршала Југославије Јосипа Броза-Тита. Сваки наш народ имао је у прошлости своје велике људе, али први пут у својој историји сви они имају у лицу Тита руководиоца, ауторитет кога сви признају, кога сви виле, и Срби, и Хрвати, и Словенци, и Црногорци, и македонци. То је зато што је Тито руководиоц борбе за национални опстанак и бољу будућност у којој су се први пут у нашој историји ујединили сви наши народи. У личности Тита сједињује се таленат далековидог политичког радника с блиставом способношћу војсковође. Потребно је дубоко схватање политичког става, неопходне су далековиде способности војсковође да би се водио тако сложен рат као што је рат у Југославији против Хитлерове Немачке. Не само одбијајући напад, већ и носећи победу над тако подлим и снажним непријатељем. И само човек надахнут великим и племенитим идеалима љубави према домовини и оданости своме народу, човек огромне енергије и жељезне воље могао је створити и водити нашу војску и задобити љубав југословенских народа. Такав је маршал-Броз-Тито.

Они, који познају славну историју вековне борбе слободољубивих Јужних Словена – од епохе хришћанских похода до црних дана Хитлеровог наступања на Европу, историју тих по крви и судбини братских народа, који од вајкада теже уједињењу, независности и равноправности, – ти знају како су вековни непријатељи Јужних Словена искоришћавали националне разлике за њихово поробљавање и угњетавање. У светлости историског искуства, јасно је велико значење јединства тих народа израслог у борби против Хитлера, – а самим тим и улога маршала Тита.

Отуда је јасно да је погрешно мислити о Титу, како често чине по негде у иностранству, да је он само способни и смели вођа устаничких партизанских маса, или само човек који је успео да се снађе у сложеним условима политичких догађаја или напokon, пролазна и случајна појава, – човек кога је бура рата изнела на површину, да он, када она стиша, исчезао не повратно.

У личном животу је Јосип Броз – Тито, као и сви велики људи врло једноставан и скроман човек. Он је пун оног лаког хумора који олакшава живот у најтежим и најсложенијим приликама. Он је прекрасан пријатељ и друг. У најжешћим бојевима, у најтежим и најодговорнијим тренутцима, Тито никада не заборавља, на пример, да се побрине о смештају рањених, болесних и исцрпљених другова, који су се овог или оног тренутка налазили при Врховном штабу. Међу њима су били врло познати радници, као Рибар и Назор, и редови – непознати борци. Треба видети Тита у тренутцима када прима вест о погибији неког свог познатог сарадника или о великим губитцима. Треба видети његову дубоку забринутост, неискрециву тугу у његовим јасним плаво зеленим очима, да би се осетила сва његова огромна љубав према људима.

Сви, који су блиско сарађивали с Титом, знају да ће наћи у њему учитеља, друга, пријатеља, не само у великим и важним пословима него ако је потребно и у ситницама личног живота. Ја сам видео како су наши команданти и генерали не једанпут долазили Титу, утучени, мрачни, а одлазили од њега бодри, весели.

Тито воли да проводи дуго времена удубљен у своје мисли. У тим часовима ми знамо да он смишља некакав план, да тражи решење сложеног задатка. Он уноси у људе који га окружују осећање уверености. Ја сматрам да та увереност прелази не само на његове најближе сараднике него и на читаву војску. Та велика увереност развијала се у дубоком сазнању праведности ствари за коју се бори, правилности политичке линије, потврђене искуством, проверене у току борбе против окупатора за братство и рав, оправност наших народа. Та увереност родила се, несумњиво, и из успешног војног искуства Тита као војсковође, који је добро изучио тактику непријатеља, који познаје све његове могућности, његове јаке стране и његове слабости. Као војсковођа, Тито не трпи шаблоне, за њега је закон жива ратна пракса.

Сећам се, у пролеће 1943 године наше јединице морале су без икаквих понтонских средстава прећи брзу, плаховиту реку Дрину, јако бравену од итали-фашистичких јединица и четника Михајловића. Неки наши специјалисти посумњали су у могућност да се под тим условима пребацимо преко Дрине, а Тито је био уверен да се можемо и морамо пребацити. Та увереност прешла је и на командире и на војску. Тито дуго смишља своја решења, Али кад је решење једно већ усвојено, он испољава упорност која ломе све препреке. Сећам се, кад смо се спремали за прелаз преко Дрине, ја сам упитао Тита, шта он мисли: хоћемо ли успети форсирати реку. Он је одговорио:

Специјалисти обично добро знају посао. Али они увек узимају све у обзир. Они заборављају да нема препреке човечјој вољи и стваралачкој иницијативи маса. Наши борци командире имају и вољу и иницијативу. Они ће се пребацити – тако је и било. Наше јединице саградиле су сплав преко реке буквално из ничега. Ми смо прешли Дрину и разбили непријатеља ...

... Четврта офанзива Хитлероваца имала је врло широке циљеве – опколи-ти и уништити нашу војску. Ми смо већ били окружени – заправо ми смо увек окружени, непријатељ је још јаче стегнуо обруч и почео наступати. Титов план био је прост и зато изванредан. Он је напицао слабо место у непријатељском обручу и пробио га. Он је наредио да се радруше мостови преко реке Неретве куда смо ми морали наступати, да би Немци мисли да се ми још сви налазимо у обручу. Тито је у међувремену брзу вратио своју војску, потиснуо Немце и преко полупотопљених дрвених сплавова брзо прешао Неретву водећи за собом 4.000 рањеника. Немци су спремиле три дивизије да би нас

уништили на Неретви. Све те дивизије с њиховом огромном техником, богатим резервама хране и муниције нашле су се пред празним местом— ми смо изашли из обруча. Они већ нису били у стању да за нама форсирају Неретву. Били су принуђени да се врате натраг.

У време пете немачке офанзиве наше основне снаге биле су заузете чишћењем Црне Горе и Херцеговине од итали-фашистичке војске и четника Михајловића. Немци су искористили положај, изненада нас напали с леђа, крупним, раније спремљеним снагама. Сећам се, нама се у почетку положај није учинио нарочито тежак. Бојеви с Немцима тек што су започели. Али Тито је већ прекрасно схватио положај и прозreo план непријатеља. Он је одмах рекао да се налазимо у врло тешким условима и да је положај врло озбиљан. На расположењу смо имали врло мало времена. Све је зависило од брзине деловања. Радило се буквално о часовима и минутима. Тито није закаснио. Он је дејствовао без оклевања, дао је наређење за пробој и правилно изабрао правац нашег пробијања. Ми смо се поново успели извући из обруча. Да смо кренули у било ком другом правцу нас би неминовно уништили. То је нама постало јасно тек после.

Јуна 1942 године у време, тако зване треће офанзиве, ми смо такође морали решавати питање о правцу нашег пробијања. Мишљења су се показивала различита. И баш је Тито одредио правиан правац. Ми смо се после убедили да би свакако друго решење, и сваки други правац, значили пораз и уништење. План који је предложио Тито, донео је победу и даљи полет народног устанка. Како је познато, као резултат тих бојева била је створена народно ослободилачка војска и основано Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије.

Маршал Тито исковао је железну дисциплину у нашој војци. Он је иницијатор широког политичког просветног рада у нашим јединицама. У својим говорима он никад не заборавља да подвуче да су свесно схватање својих задатака и својих дужности основни темељ војне дисциплине.

Као руководиоц војске Тито—убеђени просталица нових и савремених метода, руководећи се тим принципима— створио је нашу славну пешадију, почео је стварати морнарицу. Он каже да ћемо ми брзо имати своју авијацију и тенковске јединице, — и ми знамо да ћемо их имати.

Сада је Тито организатор наше нове државе, која се ствара у току народно ослободилачке борбе и јаче крвљу најбољих синова нашег народа. Ми ћемо имати ту нову државу. Тешка је историја народа Југославије, искуство најтежег рата у нашој историји, научили су нас да су само јединство, братство и равноправност гаранција наше независности, слободе и напретка. Ми знамо да је наступио тај историски тренутак када се слива у један поток историја братских и равноправних југословенских народа. У том одлучном моменту историја нам је дала Јосипа Броза —Тита — човека, који је прекрасно схватио значај и смисао историског развјетка и који претвара у живот идеале слободе и братства народа Југославије.

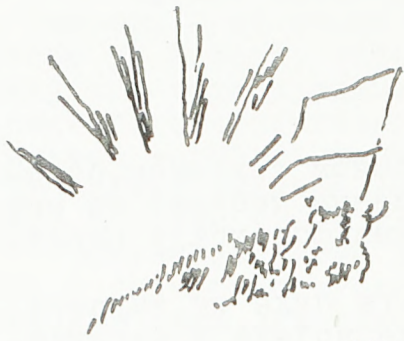
Наш талентовани песник Радован Зоговић у блиставој поеми под насловом "Биографија о Титу" ванредно је изразио схватање историске улоге Тита за народне масе.

Тита је родио у гневу стварања
Титан народ
и Борба мати.
Тито то смо ми
и војска и земља ...

ПОЗДРАВИ СОВЈЕТСКЕ ОМЛАДИНЕ НАМА

Са пленума Антифашистичког комитета совјетске омладине, централни одмор УСАОЈ—а добио је писмо у којем се поред осталог каже:

Близу је дан, када ће —заједно са целим човечанством—дисати пуним грудима ослобођена Југославија. Зацелит ће ране, које је донео рат, забораваће се патње, али се никада неће заборавити подвизи југословенске омладине. И вечно ће живети и учвршћивати се братство између омладине Југославије и Совјетског савеза. Нека вас прати успех и ратна срећа, другови! Совјетска омладина је с вама као што је била и у данима тешких искушења."

НАШ ПРВИ КОНГРЕС

Крупан догађај стоји пред омладином Србије. Српска омладина у зори слободе, у свитању срећне сјутрашњице светковаће свој велики дан - I Конгрес антифашистичке омладине Србије. У фази коначног слома фашизма она манифестује своју снагу и јединство, врши смотру своје досадашње борбе и постигнутих резултата, и поставља нове задатке.

Тежиште напора и стварања наше напредне омладине у последњој деценији је борба противу фашизма. Његова појава значила је самртну опасност за све народе. Најљући непријатељ националне слободе и независности малих народа је фашизам. Он уништава сва демократска права и слободе, појачава експлоатацију радног народа, кочи друштвени напредак, прокламује "теорију" о расама по којој су Немци надљуди, изабран народ који треба да влада светом. Он је наговештавао грозни рат. Претила је опасност да од омладине створи-као у Немачкој - аутомате, дресиране животиње које ништа не мисле, које не смеју да мисле. Васпитавао је како се мрзи и убија. Фашизам је постао смртни непријатељ омладине. Било је јасно да је и наша земља једна оджртва његовог империјалистичког апетита. У лицу разних режимских влада, фашизам је имао одану агентуру, која је постепено али сигурно водила земљу у његове чељусти. Сви знаци су то потврђивали. Напуштање спољне политике оријентисане према западним демократијама Француској и Енглеској, напуштање Мале Антанте, непријатељски став према Совјетском Савезу до крајних граница могућности, политичко пријатељство се Немачком и Италијом, привредни споразуму који омогућавају немачком и италијанском капиталу да продира у нашу земљу искористивајући наша природна богатства и радни народ. Затим, распиривање националне мржње, разбијање сваког јединства од стране великосрпске хегемонистичке клике, појачано искористивање радничких и сељачких маса, одузимање и оних најситнијих демократских права и слободе, омогућавање Гестапоу слободно вршљање по нашој земљи, фашизирање наших школа и т.д. - све је то јасно говорило да владајући режим гура нашу земљу у фашизам.

Али Комунистичка партија једина партија верна свом народу, указује на ту опасност и позива у борбу против фашизма и ратне опасности коју је он доносио. СКОЈ као претставник најборбенијег и најсвеснијег дела наше омладине сигнализирало је омладини опасност и позвао сву слободољубиву демократску омладину, без обзира на националну, верску и партиску припадност у борбу против фашизма за одбрану националне слободе и независности, за спас и будућност младих. Потпуно јединство и братство, борбено јединство целокупне југословенске омладине, посебно и наше српске, био је основни и најглавнији задатак, наше најјаче оружје за борбу и поједу. На тој платформи и у таквим условима зачео се наш омладински антифашистички покрет.

Према условима под којима је живео, степену оствареног јединства, задацима који су стајали пред њим, добијао је он и разне организационе облике, али једно је увек остало исто: немилосрдна борба против фашизма и непрекидна тежња за остварење што чвршћег братства и јединства наше омладине, за стварање јединственог омладинског антифашистичког покрет.

Органски повезан са развојем југословенског омладинског антифашистичког покрета наш покрет у Србији преживљавао је у Србији разне фазе, што је зависило од услова и начина борбе. У предратном периоду омладинске масе Србије стајале су чврсто на антифашистичким позицијама и преко својих организација: СКОЈ-а, Задружне омладине, Трезвене мла Сокола, Скаута, разних студенских и средњошколских организација,

ривале своје јединство у Радном одбору омладинских организација. У борби против претстојеће фашистичке опасности, против ненародне политике профашистичких влада, за ослонац на Совјетски Савез, против скупине и ниске наднице, против националног угњетавања Хрвата, Македонаца и др. ковало се јединство наше омладине. Животи Мирка Луковића, Босе Милићевић и др. са децембарских демонстрација у Београду, Радета Марића у Ужици, узидани су у темеље борбе за Јединство и одбрану земље. Поломљене кости у београдској "Главњачи", патње у концентрационим логорима, све је то дато за исти циљ.

Али поред ових напора да се спасе земља, потпомогнут домаћим издајницама, фашистички окупатор гази нашу земљу. Југославија поробљених народа, разједињена, економски и социјално угњетена, — дело велико-српске хегемонистичке клије постала је јевтин план немачким освајачима. Фашисти остварују своје планове: комадају нашу земљу, пљачкају државну и народну имовину, пуне логоре, граде вешала, грозна смрт надвија се над нашим народима. Омладина је прва на удару. Знали су да им је она највећи непријатељ. Али напад на Совјетски Савез ствара услове за оружану борбу. Комунистичка партија позива у борбу против окупатора. СКОЈ први следи позиву и одлази у партизанске ~~кдржжж~~ одреде а са њим и сва слободољубива омладина. У Србији се распламсао народни устанак. Читава западна Србија и неколико других покрајина ослобађају се од окупатора. Једновремено са развијањем народног устанка, иако је већина српске омладине ступила активно у народно ослободилачку борбу, чине се највећи напори да се оствари потпуно јединство српске омладине, да се сва омладина повуче на позиције народног устанка. Као резултат борбе за јединство српске омладине у јесен 1941 године оснива се у ослобођеној Ужници Народно ослободилачки омладински савез — НООС. У њега улазе СКОЈ, као организација, претставници Задружне и демократске омладине, Сокола, Скаута и других који су остали верни своме народу. Као први задатак НООС-у поставља се остварење борбеног јединства и братства свих наших народа, уједињење целокупне омладине у борби против окупатора.

Привремено малаксавање народног устанка, губљење слободне територије и повлачење наших снага у Санџак и Босну, кога прати невиђени терор окупатора и домаћих издајника Недића, Љотића и четника, задаје тежак ударац српском омладинском антифашистичком покрету. Масовно стрељање неколико хиљада омладинаца и омладинки у Крагујевцу, хиљаде пострељаних у Краљеву, Београду и другим крајевима записаће историја у ред највећих фашистичких злочина. Палење читавих села по Мачви, Шумадији и другим нашим покрајинама, хиљаде интернираних у немачке логоре, мобилизација изведена под највећим терором од стране Недића и четника, одвлачи један део српске омладине у непријатељске редове и под његов утицај, а колебаљиве чини пасивним. Но, овим борба у Србији не престаје. Најбољу српску омладину није никакав терор застрашио, никакве патње и страдање нису је омели да продужи започету борбу против окупатора и домаћих издајца. Виновници невиђених страдања и патњи нашег народа скупо плаћају своје злочине. У тој борби цвет српске омладине пише својом крвљу најлепше странице наше историје. Животи наших хероја: Станимира Велковића — Зелета из Јабланице, Аце Стојановића из Крагујевца, Мике Илића из Лесковца, Милана Ђокића — Топлице из прокупља, Бранка Перишића — Баце и Веце Станковића из Крушевца, Витка Гаковића из Ниша, Зорице Божовић Боже Стаменковића, Милана Премасунца, Јосипа Штурле, Радмиле Јовић Драгиње Маринковић — сви из Београда, Милорада Павловића из Ваљева, Љубе Нешића из Зајечара, Боре Стефановића из Краљева, Раде Шишковић из Паланке, Лунета Милановића из Пожеге, Аце Синадиновића из Црне Траве и многих других, узидане су у темеље наше слободе и јединстава. Никад се неће заборавити патње и херојски подвизи српских партизана и страдања наше омладине по ћелијама и логорима злогласне Управе града Београда. Незабравне су борбе и подвизи опкољених партизана са Космаја, за време Анимовићевих и бугарских питера маршеви на Копаоник и Голију расинских и топличких партизана и њихова двадесетодневна глад на блокираном Јастребцу, херојско одолевање непрекидној непријатељској четворомесечној офанзиви пожаревачких партизана, непрекидно маршовање и пробијање кроз борбу партизана у Шумадији, надчовечанска издржљивост против многостру-

ко јачег непријатеља партизана са Озрена и Тимока, славни марш Прве јужно-моравске бригаде приликом 6 офанзиве непријатеља у Босну и многа друга дела која ће историја записати као пример невиђеног хероизма. У свим тим борбама и патњама рађало се бртаство и јединство наше омладине. Али док се борба у Србији развијала под таквим условима народни устанак у другим крајевима Југославије стално се ширио. Омладинске масе осталих југословенских народа ступиле су активно у народно ослободилачку борбу и постигле сјајне победе. 29 децембра 1942 године, као резултат у борби искованог јединства и братства југословенске омладине, оснива се Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије. У њега улазе: Народно ослободилачки омладински савези Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Савез младе генерације Хрватске и Далмације и омладина Ослободилне фронте Словеније. УСАОЈ се формулише као чврст облик организационог јединства свих младих родољуба, антифашиста, без обзира на националну, верску и партијску припадност. Основни задатак је да се све снаге уложе а што јачу борбу против окупатора и стварање што ширег јединства наше омладине. Маја 1944 долази до II конгреса антифашистичке омладине Југославије. Други конгрес долази после другог заседања АВНОЈ-а у времену остваривања његових одлука. Огроман значај је II конгреса УСАОЈ-а за даљи развој омладинског антифашистичког конгреса у борби за коначно ослобођење и изградњу демократске, федеративне Југославије. Благодарни борби наше војске, која је ослободила велику територију Србије, ми смо омогућени да држимо свој I конгрес, ту досада највећу манифестацију српске омладине.

Наш конгрес има и шири међународни значај. Он ће бити манифестација солидарности српске омладине са омладином наших савезника у заједничкој борби против фашизма. На конгресу ће се манифестовати борбено јединство и антифашистичка снага српске омладине, њега спремност да без обзира на жртве извојује своју слободу и гради нову, демократску Србију у оквиру федеративне Југославије. На тај начин српска омладина показује једном више свом слободољубивом свету да она нема нити хоће да има макакве везе са издајцима Недићем и Махајловићем.

Народни устанак је у полету. Ми имамо велику територију ослобођену од окупатора, а она сваким даном постаје све већа. Али још велики део Србије стоји под непријатељским терором, још велики део српске омладине пати и страда. Неки се налазе и у непријатељском редовима и под његовим утицајем. Али већина те омладине гаји искрене симпатије према нашој борби. Наш конгрес је и позив том делу омладине да активно ступи у борбу. Он треба да значи и раскид са секташтвом, које је владало у нашим редовима и организацијама. Продрети организационо и војнички на неослобођену територију, што шире прићи омладинским масама, политичким радом убедити их у нужност неодложне борбе, објаснити им наше циљеве, њихов положај и будућност, наћи начина за активизацију појединаца и група.

Ми имамо пет нових дивизија створених на нашој ослобођеној територији. Свакодневно ничу нови одреди, стварају се бригаде. Већину наше војске чини омладина. Наш први конгрес треба да буде мобилизација за што масовније одлажење у војску. Ниједан омладинац, ниједна омладинка не смеју остати по страни.

Наша омладина показала је пример ретког херојизма. Наш први конгрес треба да буде у знаку још јаче, немилосрдније борбе против окупатора и домаћих издајника. Развијмо у војци најмасовније ударничко претконгресно такмичење омладине за што већу помоћ нашој војсци. Нека наш Први конгрес слије позадину и фронт у јединствени фронт против окупатора.

Први конгрес треба да буде у знаку учвршћења наше демократске власти. Пружити највећу помоћ Народно-ослободилачким одборима у организовању позадине и изградњи наше нове државе. Организујемо претконгресно такмичење наших радних чета и батаљона. Стварајмо нове радне чете и батаљоне, да наш конгрес буде у знаку славе рада наше нове омладине. У знаку изградње истински демократске Србије.

Наш конгрес треба да буде у знаку проширења и учвршћивања нашег ~~векних~~ Савеза пионира. Организујмо претконгресно такмичење наших

II КОНГРЕС И ОМЛАДИНА СРБИЈЕ

Почетком маја ове године одржан је у слободном граду дрвару II Конгрес антифашистичке омладине Југославије. Он је одржан у време када су се навршиле пуне три године од рата када је туђинска нога фашистичких завојевача закорачила на нашу родну груду и донела са-бом опасност уништења и истребљења нашег народа.

После три године од почетка ослободилачке бобре а годину и по дана од I Конгреса, протеклих у крвавим и тешким борбама са окупатором и његовим слугама, пуних патњи и напора, победа и успеха у борби наше омладине за ослобођење и бољу будућност. Састали су се на свом Другом Конгресу делегати антифашистичке и слободољубиве омладине из разних крајева Југославије да изврше смотру постигнутог братства и јединства, да прегледају резултате рада и напора од I до II Конгреса, као и за све време борбе, донесу закључке и поставе нове задатке од историске важности за даљу борбу и будућност наше омладине.

II Конгрес је био значајан датум и за омладину Србије. Поред тога што је омладина Србије преко својих делегата рекла Конгресу колико је она дала од себе у ослободилачком рату наших народа, Конгрес је велики дан за омладину Србије и по својим закључцима које је донео и задатцима које је поставио пред сву слободољубиву омладину Србије.

"Овај ваш Конгрес није само смотра постигнутог јединства и братства у чијем сте ширењу и јачању ви предвачили у овој борби. Овај Конгрес треба уједно да буде и мобилизација свих оних који стоје по страни или су заведени од окупатора и боре се - било против свог сопственог народа, било на другим бојиштима против наших савезника. Придобити ту омладину, привући је у наше редове, јесте један од најважнијих задатака". /Из говора друга Тита на II Конгресу/

Овим речима друга Тита на II Конгресу постављен је задатак који има огроман значај за омладину Србије. Обзиром да код нас у Србији добар део омладине стоји по страни наше борбе, под утицајем непријатеља или у његовим редовима, потребно је уложити све снаге на испуњењу тога задатка. Сваки омладинац и омладинка у Србији треба да уложи све напоре да би што више оних који се колебају привукли у наше редове у јединствени народно-ослободилачки фронт.

"Погледајте, другови и другарице, шта је немачки фашизам учинио од немачке омладине. Он је од ње направио нељуде, крвнике других поробљених народа. Зато је наш циљ да омладину наше земље истргнемо из руку тих освајача, који хоће да од наше младости направе инструмент за поробљавање других народа". /Друг Тито на II Конгресу/

Специјалан развој ситуације у Србији, нарочито после губљења слободне територије у западној Србији 1941 године, када је настао незапамћени терор над нашим народом којим је омогућено окупаторима - издајницима да мобилишу и присилно ставе у службу својих циљева један део омладине у Србији, особито у западном и источном делу Србије и у селима дуж главне комуникације Скопље-Београд. Народноослободилачка борба односно борба омладине у Србији против окупатора онемогућила је Недићу, Љотићу и Дражи Михајловићу да у потпуности спроведу свој

план, да омладину Србије ставе у службу окупатору.

Али, један важан задатак омладинског покрета у Србији јесте да истргне из редова непријатеља и последњег омладинца, који је из било којих разлога запао у руке окупатора и његових слугу. Непријатељ није успео да омладину однароди. Још увек добар део те омладине се осећа српском и све више види да је на погрешном путу. Уједињени савез мора прво привући сву омладину која стоји између нас и непријатеља, а затим и ону која је заведена и налази се у редовима издајника Недића и Драже Михајловића. При томе треба имати у виду да је омладина у редовима најподлијег издајника Драже Михаиловића на најподлији начин и преварена или заведена најгрознијим лажима или присилно мобили сана. Такође је на исти начин остварен и њихов утицај на омладину где њихове руке уз помоћ окупатора још врљају или где су врљале.

"Ви сте већ одавно, још пре рата, били носиоци јединства и братства. Омладина Југославије била је та, која је међу првима почела да проповеда јединство и братство међу народима Југославије... Пред вама и даље стоји тај задатак. Још има непријатеља којима смета то јединство и братство народа Југославије што се кује у овом најкрвавијем ослободилачком рату. Још треба свим снагама радити на томе да се тим мрачним типовима који хоће да нам отму ту највећу тековину те борбе, онемогуће да поново унесу свађу и братоубилачки рат у нашој земљи. Ми се надамо и ми верујемо да ће омладина часно извршити овај један од најважнијих задатака." /Тито на II Конгресу/

Кроз ове речи маршала Тита II Конгрес је подвукао да борба за јединство није још завршена. Омладина Србије је кроз цео ток досадашње народно-ослободилачке борбе, кроз многе тешкоће и уз много напора, окупљајући се уз свој борбени антифашистички савез, успела да углавном оствари своје братство и јединство. Али баш у Србији у овим данима питање јединства има велику важност. Ми се не смемо заваравати постигнутим јединством. За што скорије ослобођење наше домовине, за изградњу демократске Србије у Федеративној Југославији, сва омладина сваки појединац треба и мора да уложи све од себе, у борби и раду за остварење јединства и братства, тог најјачег оружја у борби нашег народа и омладине против окупатора. Чињеница да се један део наше омладине налази ван учешћа у нашој борби под утицајем непријатеља или у његовим редовима, говори колико још треба уложити труда и напора и колико озбиљно и одлучно треба прићи раду на питање јединства. Окупити сву омладину која је по страни, активирати је у Уједињеном савезу антифашистичке омладине Србије - то је пут за остварење јединства омладине Србије.

"Овај ваш Конгрес није само мобилизација омладине за последње и одлучујуће бојеве. Он ће, уједно, мобилисати нашу младу генерацију и за изградњу једне нове, срећније, слободе, лепше будућности наше државе, у којој ће сви народи имати своја права, а омладина и све могућности да се посвети свему ономе чему тежи." /Друг Тито на II Конгресу/

Наш народ се бори за ослобођење испод окупатора, али он се исто тако бори и бори се свим снагама за изградњу једне срећније државе - нове, сретније Југославије. Он је то изразио кроз историске одлуке својих претставника на II заседању АВНОЈ-а. Распламсавање и нагло јачање народно-ослободилачке борбе у Србији, непосредно поставља питање изградње нове, демократске Србије у Федеративној Југославији. Омладина је саставни део народа, а омладински покрет је саставни део народно-ослободилачког покрета. Зато и омладина Србије мора узети на себе добар део општег народног задатка - изградња нове демократске Србије. Тај задатак је сада пред нама и наша омладина га мора у свакодневном раду и борби испуњавати. Тај задатак ће омладина Србије испунити само када буде непрестано слала нове стотине младих бораца у редове наше војске да се са оружјем на фронту боре за коначно ослобођење наше земље и за изградњу нове, демократске Србије. И када у позадини буде пружала сву помоћ народно-ослободилачком фронту и новој демократској власти Народно-ослободилачким одборима.

Омладина Србије је преко својих делегата примила на себе да задатке са II Конгреса спроведе у дело. Она то мора испунити. Зато омладина Србије мора поћи обновљеним путем који је одредио II Конгрес,

у даљу борбу са новим оружјем које је прековао II Конгрес омладине Југославије.

Остварујући задатке које је II конгрес поставио, омладина Србије чини крупан корак напред у својој борби, она доприноси јачању општег омладинског покрета, односно Уједињеног савеза Југославије, и даље, доприноси јачању међународног значаја омладинског антифашистичког покрета Југославије.

Радован Павловић

НАШЕ ДИВИЗИЈЕ СУ ДОШЛЕ

... "У Србији смо почели, у њој ћемо довршити. Она је наша била, и наша ће остати!" /м. Вилас/

Србији је доживела велики догађај. Стигле су наше славне пролетерске дивизије. Враћају се мајци Србији синови њени, који су још пре три године дигли Србију на устанак и започели ослободилачку борбу против окупатора. Долазе јунаци њени, хероји ослободилачке борбе Југославије да доврше своје започето дело.

Кроз надчовечанску трогодишњу борбу, млади Србијанци проћели су широм Југославије, златним словима на својим заставама имена славом овећаних пролетерских бригада, које су одиграле славну улогу у историји ослободилачког рата Југославије. Далеко од свог драгог завичаја, кроз непроходне гудуре Босне и Херцеговине, кањоне црне Горе, кроз далматинске кршчеве, преко високог Дурмитора и снежне Трескавице, преко Вучева и Зеленогоре, кроз крваву Сутјеску, кроз студени лим, преко набујале дрине, Циве и Таре, преко Неретве и Врбаса, борили су се синови Србије са песмом "Ој мораво, моје село равно..." за слободу Србије и свих народа Југославије. У крвавим окршајима на вратима Купреса, на бетонским бункерима Дивна, на обдјикавим жицама, на вековним тврђавама Јајца, на утврђењима Чајница и Грахова, по кршним врлетима, кроз неодољиве јурише преко Неретве и дрине, кроз седам непријатељских офанзива: Ремаца, Италијана, усташа, четника, недићеваца и домобрана, задавали су смртне ударце окупатору и његовим слугама и дизали народ на устанак широм земље. На њиховој проливејој крви и расејаним костима, дуљ хиљада преваљених километара, узидан је темељ чврстог јединства и братства свих народа Југославије. На њиховим гробовима диже се величанствена кућа наших народа, демократска федеративна Југославија.

После часно извршеног задатка, постављеног од свог нераздвојеног и омиљеног друга, врховног команданта маршала Тита, долазе наши пролетери да заједно са дивизијама из Србије изврше нови задатак - да коначно ослободе своју домовину. Враћа се у свој завичај легендарна друга пролетерска бригада која три године без предаха мрви непријатеља и разбија и најјача утврђења на своме путу од десетину хиљада пропешачених километара. Долази III српска, у чијем је саставу I Јужноморавска и Шумадијска, које су својим борбама у Шумадији и Топлици и славним маршем у јесен 1943 године кроз Србију на путу за Босну и Санџак сахраниле све недићеве лаке да је Србија "очишћена" од партизана и доказале да српски народ није уз дражу Михаиловића. Ту је и IV Пролетерска црногорска бригада, чији су јунаци својим грудима заштити три хиљаде рањеника код Горњег Вакуфа у IV непријатељској офанзиви. Са њима иду и љути крајишници који заједно са браћом Србијанцима, црногорцима, далматинцима и др. у дивовској борби својом крвљу запечатили јединство свих народа Југославије. Иде I Крајишка бригада, осветница са Кључа, Приједора, Бихаћа, Јајца, Рајловца, заједно са II Крајишком, IV и X бригадом. Са њима је и XVII дивизија која је у тешким бојевима по источној Босни непрестано задавала велике губитке немачким дивизијама и одбијала толике офанзиве. Дошли су они да помогну својој браћи Србијанцима да се ослободе од

страшног терора кога историја није запамтила. Кроз цеви својих митраље-
ва и топова показале они окупаторима и њиховим слугама Недићу и Дражи
колика је љубав и братство Црне Горе и Босне према Србији. Преко ових
Јунака поздравља Србију покосна крајина и слободна Црна Гора.

Србија је Хитлеру живојно питање на Балкану, зато ју је чувао
као зеницу ока свога. комуникације долином Мораве и Вардара су његове
жиле кучавице. Пустити њих то би значило одрећи се Грчке и Албаније, пре-
кинути везе са морем, а са Бугарском ослабити саобраћај. Неисцрпна економ-
ска богатства Србије, њен географски и политички значај нису му дозво-
лили да пусти нашу војску из Босне ни да дозволи ширење народног устан-
ка у Србији. Зато је одвајао дивизије са других фронта и држао у Ср-
бији, довео Бугаре у помоћ, узео себи слуге, народне издајце, четнике, љо-
тићевце и недићевце и завео ужасни терор. На помоћу наших снага из Црне
Горее, похитао је да што пре сконцентрише све снаге које има у Србији да
би сте супроставио њиховом надирању. Но, неизмерна љубав бораца са Грмеча
Мајевнице и Козаре, Дурмитора и равне Мораве према Србији, срушила је све
препреке. Снажни удари пролетерских дивизија разбили су читаву немачку
дивизију, два равнаторска корпуса и много четничких бригада, које су за-
једно са Немцима чувале границу - ибар, разјуриле све бугарске и Недиће-
ве bande и дојуриле у Топлицу. Наш дугогодишњи сан се испунио.

Пушка слободе која је прва у Србији опалила 1941 године пламте-
ла је три године широм Србије. Народни устанак није престајао ни за
момент. Ни хиљаде стрељаних, ни вешала, ни концентрациони логори, ни душе-
гупке-аутомобили са отровним пливовима - ни клања ни палења нису уништи-
ли партизанске одреде који су под најтежим условима крстарили кроз Шу-
мадију и борили се испред самог Београда. Саботаже, убијање агената, у-
ништавање возова и акције су извојене под најбесомучнијим терором. Мир-
кос многобројних "казнених" експедиција одржала се партизанска територи-
ја у Јабланици од 1941 године па све до данас. Као врхунац трогодишње
борбе долази стварање пет српских дивизија. И "... сада су се оне сврста-
ле у редове оне прослављене народне армије, чија је организација и нас-
тала на тлу Србије у јесен 1941 године. Пришле су оној армији коју је
Србија дала, оне славне јединице, које чине једно од главних језгра да-
навне наше Народно-ослободилачке војске, толике руководиоце и хероје"
/шијаде/

Српски борци спирају лагу које су им нанеле Хитлерове слуге
Дража, Недић и Љотић. Час одмазде је дошао. Заслужена казна ће стићи на-
родне издајнике и у мишјим рупама.

На очигледну Хитлерову пропаст, у самртном ропцу сакупила се
још једном реакционарна багра: четника, Бугара, Љотићеваца и недићеваца
да уништи Народно-ослободилачку војску Србије. Но тај полухват био је
кратког века. Сфанзива је сломљена. Наше дивизије су изашле још чвршће
и превањеније са више искуства, спремне да издају нове ударе неприја-
тељу.

присуство пролетерских дивизија је од историског значаја за
ширење народног устанка Србије. Ускоро ће наше дивизије марширати пре-
ма Шумадији и заувек ослободити своју отаџбину од ропства и угњетавања.
Близу је дан када ће се са Београдом завиорити наше заставе, које су
почеле да лепршају на слободним градовима Србије.

Загорка Стојиловић.

.....

УСКРО ЋЕ БЕЖАТИ....

"Као чопор преплашених звери бежаће швабе кроз опустошене
земље. И ниједна рука неће им пружити мрвицу хлеба, неће им пружити
чашу воде. Чај попаљених села и насеља изједаће им очи. Ветровиће их
ударати у лице омчама вешала која су подигли у окупираним земљама. Љу-
ди ће им пљувати у лице, а осиротела деца бацаће се камењима на њих.
Стрељане жртве устане из гробова и стајаће покрај путева, позивајући
на освету. Тада ће они вапити за мамину".

(Мануилски)

С Р П С К А О М Л А Д И Н А И О Д Л У К Е
II ЗАСЕДАЊА АВНОЈА - а

29 новембар 1943 године - дан II заседања Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије је један од најважнијих догађаја у политичкој историји наших народа. Оно долази у време општег слома фашизма, у жеку сјајних победа Црвене армије и повлачења Немаца из Совјетске земље, после победе Савезника у Африци и капитулације фашистичке Италије, после великих усјеха наше Народно-ослободилачке војске, њеног нарастања у моћну армију, проширења слободне територије, познате потпуног раскривавања домаћих издајника, а нарочито срамне изадје Југословенске избегличке владе и њеног министра Драже Михаиловића као отвореног немачког слуге и главног фашистичког ослоња у нашој земљи. Народи Југославије су у тешкој народно-ослободилачкој борби дефинитивно остварили и учврстили своје братство и јединство, учврстили своју демократску власт рођену у народном устанку, узели своју судбину у своје руке и за увек прекинули све што их је везивало за кобну прошлост. Са осталим братским народима српски народ је пошао новим путем. Тим путем пошла је народна српска омладина.

На II заседању АВНОЈ-а је претворен Врховни законодавни и извршни орган народне власти. Тада је створен Национални комитет ослобођења Југославије, као највиши наредбодавни и управни орган преко кога АВНОЈ остварује своје одлуке. Национални комитет је наша привремена влада. То је истовремено у нашој историји и прва народна влада. На управу земље први пут долазе људи који су дубоко опани своме народу, његови најбољи синови израстли из народно-ослободилачког рата који су гаранција да се будућност нашег народа налази у сигурним рукама. Они неће дозволити да плодове наше борбе уберу разни великосрпски, хрватски и словеначки реакционари и издајници. Народно-ослободилачки одбори као органи нове народне власти створене усранком, су уакоњени и дефинитивно учвршћени. Демократска права и слободе, за које се наш народ толико упорно борио и дао огромне жртве, зајемчене су за увек.

II заседање АВНОЈ-а одлучило је да наша будућа држава уреди на федеративној основи. Наши народи су својом борбом уништили све Хитлерове планове Југославије, поништили све планове великосрпске клике о успостављању старе Југославије, поробљених и угњетених народа. Они су у борби против фашизма исковали своје братство и јединство као темељ својих будућих односа. Зато су решили да изграде демократску, федеративну Југославију у којој се свим нашим народима дају потпуне националне слободе и права. У федеративну Југославију улазе као последње националне јединке: Србија, Хрватска, Словенија, Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина. Свим народима се признаје право на самоспределбе до омељена или уједињења са другим народима. Тиме се национално питање угњетених народа од великосрпске клике, то болно питање наше прошлости, коначно решава. Према томе Србија ће бити посебна држава у федеративној Југославији. Српски народ чији су властодршци угњетавали друге народе овим постаје заиста слободан. Српска омладина усваја са радошћу ову одлуку, јер зна да само у братској, федеративној заједници свих наших народа, лежи срећна будућност младих.

Антифашистичко веће својом одлуком укида сва права законите владе Југословенској избегличкој влади која је давала пуну подршку звом министру Дражи Михаиловићу организатору братоубилачког рата и слуге фашистичког окупатора. Ова одлука учинила је да наши савезници увиде да наши народи признају данас једино Народно-ослободилачки покрет, да су сви уједињени у њему, да је ово демократски акт који се оснива на принципима Техеранске конференције. То је довело до потпуног краха издајничке клике у иностранству и Драже Михаиловића. Зато је нова југословенска влада из које су испали сви издајници, на челу са Шубашићем, у савезу са маршалом Титом признала пуноправност свих одлука II заседања АВНОЈ-а до коначног ослобођења наше земље, и као главни циљ поставила домагање народно-ослободилачког покрета, стварање што ширег јединства свих демократских елемената у борби против окупатора. Овим је положај наше земље у иностранству ванредно ојачан. То је велики успех политике Националног Комитета и његовог председника маршала Тита.

II заседање АВНОЈ-а додељује титулу маршала Југославије Врховном команданту НОВ и ПО државу Титу и бира га за председника Националног комитета. Овом одлуком наши народи одају пуно признање за до-

Садашње руководство другу Титу дајући му пуно поверење за вођење у будућности и тиме се чврсто свију око свог јединог и правог вође.

То су главне историске одлуке II Заседања АВНОЈ-а које ударају темељ наше будућности и осветљавају наше перспективе. Српска омладина у овим одлукама види остварење својих циљева плод крваве надчовечанске борбе. Она се са ужасом сећа на своју прошлост. Омладинске масе Србије као и целе наше земље у бившој Југославији лишене су биле најосновнијих животних услова и права. Свакодневна борба за хлеб, слободу и демократска права - то је био садржај живота нашег омладинца. Наш рад, наша снага и будућност све је било стављено у службу интереса владајуће великосрпске клике. У фабрици и на занатима мучени смо прекомерним физичким радом, бедном надницом суровом самовољом послодаваца. На пољу и стаји остављали смо снагу и младост. Стока и мотика то је наше једино друштво. Поље и стаје - једини наш свет, сав хоризонт. Награђивани смо бесцењем својих производа и озакоњеном сваковрсном плачком. Радили смо и теглили као стока и поред богатства наших поља Царовала је беда. У школи су нас кљукали лажном науком и фашистичким идеалима, терорисали робовским школским системом, хтели од нас да учине интелектуалне наказе, бедне слуге њиховог корумпираног државног апарата. Васпитавали су нас у духу великосрпске хегемоније, у духу националне мржње поробљавања и угњетавања братских народа Хрвата, Македонаца и др. Место обезбеђених средстава и рада, - беда и беспослица - место школа и просвете - тамница и логор, пендрек и бајонет; место демократских слобода - "Закон о заштити државе"; место братства, јединства и равноправности са осталим нашим народима - великосрпски шовинизам и мржња; место одбране земље, чувања националне слободе и независности, - капитулација и издаја немачким освајачима, служба Хитлеру у поробљавању наших народа, - то је бивша Југославија.

Српска омладина неће ту Југославију, неће са онима који хоће да је повампира, она неће повратак на старо, Она ће се борити без обзира на жртве да одбрани тековине народно-ослободилачке борбе, да оствари одлуке II заседања АВНОЈ-а и изгради нову, демократску Србију у оквиру федеративне Југославије. Српска омладина види већ данас на делу остварење и примењене принципе демократске народне власти на нашој ослобођеној територији. Данас док се бију бојеви са окупатором и домаћим издајницима гради се истовремено и наша будућа држава, демократска Србија. У нашој слободној земљи омладини ће бити обезбеђени сви услови за напредак и срећнији живот. Већ данас на ослобођеној територији дате су омладини потпуне демократске слободе и права. Право гласа на изборима за народну власт има данас сва мушка и женска омладина старија од 18 година. Омладина има своје претставнике у свим органима народне власти, па и у Антифашистичком већу. Тиме она непосредно учествује у државним пословима у изградњи своје земље. То је гаранција да је њена будућност у њеним рукама. У нашој новој држави из основа ће се изменити економски положај омладине. Народна демократска власт гарантује нам достојан рад и праведну награду. Неће више бити беспослице и глади. Сељачки производи неће ићи у бесцење, већ ће се заслуженом наградом награђивати сељачки труд и омогућити један бољи, културнији живот сељачким масама. Наши народно ослободилачки одбори већ данас у тешким условима рата чине све да се подигне просвета и знање, а то је гаранција да ће у нашој будућој Србији култура бити доступна сваком, да ћемо имати права и могућности да остваримо истински напредак на културној изградњи нашег народа нас младих.

Да је наш народ, наша омладина пошла тим новим путем, да већ о данас борећи се остварује на делу одлуке II скупштине АВНОЈ-а, доказ је све јаче распламсавање народног устанка, стварање нових дивизија и свакодневно проширење наше слободне територије. Наша омладина носи главне терете борбе, она часно извршује свој задатак.

То је зато што у значајним одлукама АВНОЈ-а види остварење својих циљева, види нову, демократску, федеративну Југославију. Југославију среће и напретка, истинску домовину свих наших народа.

То је зато што у федеративној Југославији види и остварује своју нову демократску Србију, слободу и срећну, очишћену од свих уљеза и штеточина, угњетача и издајника.

За коначно ослобођење, за изградњу слободе федеративне Југославије, и у њеном окриљу народне демократске Србије, уложити све снаге!

За јединствени народно-ослободилачки фронт Србије, гаранција је најбржег ослобођења, не жалим жртава.

Ту је дужност наше антифашистичке омладине, то је пут и оном делу српске омладине која стоји по страни, - то је пут у срећну будућност младог нараштаја Србије.

Д. ЈОСИП

НАШИ БОРЦИ ПИШУ

ИЗ РАТНОГ ДНЕВНИКА VII СРПСКЕ БРИГАДЕ

У свом ратном дневнику записама је VII бригада нове светле странице јуначке и самопрегорне борбе од 6 - 22 маја, борци ове бригаде бранили су ослобођену територију пиротског округа, кроз борбу пробили низ непријатељских обрва, разбили дражиновске bande на Сувој и планин, спречили зверски покољ и уништење Црвене Јабукe од стране по дивљалих бугарских фашистичких хорди, разбили и тешко осакатили бугарске јединице на Плани - пуних 17 дана сталног покрета, борбе и опет и покрета, уморни, неиспавани, гладни... Ни јака паљба минобацача и топова, ни стално митразирање и бомбардовање од стране неколико фашистичких авијона, ни једног тренутка није поколебало борце VII српске бригаде.

Први омладински баталон ове бригаде са чашу је понео све тешкоће и главну терет ових борби.

Уморни и неиспавани крећу се борци ка вису Таламбас. За собом су оставили очистиено од дражиновских крвника и плачката Запаље и захваљан народ бабичког краја. Борци обнављају у својим селанима и минуле догађаје. Борбено попрште на коме леже десети левава дражи - новаца, заробљаване 36 дражиноваца, насилно мобилисаних селана, и њихову захваљност над су ослобођени пуштени кулама, кукавно држање војвода, крвника и развратника официра, радост и нову наду у очима народа Запаља и бабичког краја, што виде своје ослободиоце и заштитнике - партизано.

Тако мисле борци бригаде и, задовољни да су учинили корак ближе ослобођењу наше земље, заборављају на своје рањаве ноге, на глад на несаницу. Патрола која је избила на вис извештава да се пут Црвене Јабукe дижу у вис густе облаци дима. Горь село! Бол се зареме у срца бораца. Окупатори су на новом злочину, кољу, стрелају и пале. Чврсте мишица притиска пушку, зуби се стежу на шкргут, команда гласи: трком у стрелце - напред! Казнити злочинца на делу, не дати му да некажњено побегне.

Први омладински баталон полетио је напред. Борба је оштра. Хука авионских мотора просеца ваздух. За мало над нашим положајима и надлечу три немачка авиона. Фијуком се спуштају доле и косе митраљезима, а ту и тамо тешки тресак бачених бомби загушује уши и рије земљу. По команди стрелци противтенкисти и митраљесци концентричном ватром стрелају авион. И гле, један од њих, погођен првим рафалом пада. Ура! Нови доклици радости и гњева у јуришу наших бораца, прецизна ватра наших митраљеза и минобацача, разгони Бугаре који у дивљем бегу а остављају своје ровове. Наши борци гле у стопу разбијеног непријатеља.

Нон пада. На положајима мир. И поред пољаних куца народ је срећан јер има своју војску која га брани и свети.

Патроле су послате и јављају о новим покретима непријатеља. Бригада се креће, чека је нова борба. Први омладински баталон, спреман је за нове задатке.

Б А Т А

БОМБАШ ВОЈА

Друг Воја је дошао из Београда у редове НОВ са још једном групом другова. Када је дошао, штаб бригаде га је одредио у 3 батаљон, где се до Боровојно одредило за бомбашко одељење. Једне топле вечери цела бригада је пошла на пут. Сви смо мислили да идемо на неки други терен, али мало затим смо дознали да идемо да извршимо напад на Лесковац. "Воја, -- рекао сам му ја -- радујеш ли се овом нападу?" -- "О, како да не, -- рече ми он и сав радостан, -- и сам знаш како смо више пута говорили како би воједи да нападнемо на њега." Тишина! Приближавамо се Лесковцу -- опомену нас један друг. Заиста, у непосредној близини виделе су се контуре града Лесковца обасјаног светлошћу сијалица. Одједанпут зачусмо изнад себе звук авиона, а мало затим смо чули сирене за узбуну у Лесковцу. Сијалице се угасише и Лесковац се изгуби у тами. После извесног времена ми смо опклили Лесковац и само чекали знак за напад. Ускоро затим опазисмо црвену ракетлу, што је био знак за почетак акције. Отпоче борба. Најпрво смо на прве немачке бункере из којих почеше да грочу митраљеви. Сви полегасмо по земљи, само Воја дограби једну бомбу која му је висила о појасу и уз једно громко "Ура!" потрча и баци је у најближи бункер. Трас! Бомба експлодира и зачуше се јауци рањеника из бункера. Напред! -- зачу се његов усклик и сви као један појурисмо напред. Воја се показао као један од најбољих и најхрабријих. Бацио је бомбе једну за другом и стално ишао напред. Ушао је у Лесковац где је заробио неколико немачких пушака и 120 паклица падира које је онда је разделио друговима. Ускоро се даде знак за повлачење и ми се сви повукосмо у реку и тишини остављајући Лесковац да букти у пламену, остављајући 4 запаљена авиона, 4 камионе, демолирану станицу итд. Сутрадан преко строжем бригаде Воја је добио похвалу од команданта за храбро држање.

ИЗ БОРБЕ СОВЈЕТСКЕ ОМЛАДИНЕ

ПОДВИГ НАРЕДНИКА КУРИКОВА

У боју за село Солосино, највећи херојизам показао је комсомолац, наредник Александар Куриков. Када је чета заузела село непријатељ је прешао у контранпад. Битка је била веома тешка. У највећем жеку битке био је убијен командир. У том тренутку подигао се Куриков и повикао: "Командујем четом! Напред!" Куриков је повео борце у борбу прва у прва. Обанани вни полет првеноармејаца био је тако јак и страхан да су фашисти побегли. Искористићавајући ситуацију која се поново окренула, Куриков је отпочео повеће збуњеног непријатеља. Али, ето, нашим борцима одједном се затворила пут ватра тешких митралеза, ићи на пробој било би несмислено. Заповедивши чети да легне, Куриков је отлузио према митралезу. Немци су приметили одважног борца и концентрисали су сву ватру на њега. Куриков је био равен али он није застао већ је наставио да пузи према митралезу. Затим се подигао, бацио се на митралез и заклонио га својим телом. Митралез је ућутао, чета се подигла на јуриш и истерала Немце с положаја које су заузели.

ЈУНАКИЊА СОВЈЕТСКОГ НЕБА

ЛОТА ПАВЛОВНА

Храбра и неустрашива совјетска авијатичарка Лота Павловна радила је у авијатичарској школи. Водила је младе пилоте на прве летове, ишла је с њима на извиђања. Као и хиљаде њених другова и другарица желела је и она да допринесе све за слободу своје родне груде. Жеља јој се испунила. Предводила је извиђачку ескадрилу од 5 апарата. Летели су над територијом на којој се угнездио непријатељ. Сукобили се с ескадрилом коју је предводио "ас немачког неба" пуковник Малдеро. Започела је огорчена борба. Чуло се штектање митралеза и шумомотора. С великом жестином сипала су из немачких авиона митраљеска зрна

на Лотин апарат. Он је био оштећен на много места, а Лота је знала да дуго неће издржати. Видела је иза себе опасног непријатеља, који је имао згодне могућности да гаде у њезин авион. Она угреј мотор и поче и се нагло спуштати. Када је била испод Меддерсовог апарата, ухвати мотор, узлети авионом и нађе мундуше изнад лева. У краткој и жестокој борби успе Лоти да зада смртни ударак Меддерсовом апарату који је сиљном брзином падао према земљи. Двојица Меддерсових пратиоца полете за њеним апаратом и у краткој битци оборени га. На земљи су нашли њихова телеса. Ето тако је једној, од безбројно многих, храбрих и неустрашивих бораца совјетске земље, успело уништити фашистичког носиоца "гвозденог крста" за храброст.

ХЕРОЈСКА СМРТ МЛАЂЕГ ПОРУЧНИКА МОЈСЕЈЕВА

Чета је добила задатак: избацити Немце из насељеног места. Вод на левом крилу у којем се налазио млађи поручник Мојсејев, запао је пред самим непријатељским положајима у снажну митрољеску ватру. Разгледајући бојно поље, Мојсејев је установио да непријатељски митрољези пуцају из бункера, који је имао две пушкарнице, а налазио се 200 корака напред. Одлучивши да блокира бункер и запоседне Мојсејев се почео привлачити са групом бораца. Љутне су звиждале над њиховим главама. До самог бункера лежала су непомићна тела убијених Немаца. Борци су бацали бомбе, али нису могли погодити у пушкарници. Одлучили су дигнути у ваздух бункер експлозијом. На једном су се врата бункера лиром отворила. Немац који је скочио из бункера, бацао је према црвеноармејцима филму са знањивом тачношћу. Тачним поготком једном црвеноармејца хитлеровац је био убијен на самим вратима која и је отворио. Но, бацана се филма разбила поред Мојсејева и на много места запалила његово одело. Мојсејев је горио.

Међу борцима настала је узбуна. У горупом оделу, са бомбама у рукама које су гореле, Мојсејев је викнуо: "За мном!"

Он је потрчао према отвореним вратима. Као гарула бркла Мојсејев је продо у немачки бункер. Хитлеровци су са узасом устукнули. Мојсејев је бацао бомбе према митрољезима. Придошли борци су видели и странну слику. У бункеру се ваљано осам Немаца погођени парчадима и бомби и разбијеним деловима двају митраљеза. Код улаза је лежело у пламену тело њиховог љубљеног командира Мојсејева.

И. ДЕНИСОВ

- 8 -

Друже, бакља славе вечно гори
и вјекови не о том пјевају, знају,
како се за домовину бори
- комсомолски нараштај!

Заклетви вјеран,
Партији одао
корачаш кроз патње и бол
у бури израстао,
под првом заставом
Лењински
Стаљински
наш Комсомол.

- 0 0 -

Братска совјетска омладино! Велика је љубав наша према вама и вашој домовини. Велика је захвалност наша вама, јер сте овај јуначки борбом омогућили нама да се боримо и постигнемо овајко успеће.

НАШИ

НАШИ ПАРТИЗАНИ

У ДОЛИНИ ЗАПАДНЕ МОРАВЕ
-ГДЕ ДРАЖИЊЦИ ВЛАДАЈУ...

Свакодневно борбе. Заселе по кукурузима. Звјездуци "неманлатских" пискова. Ураааа! Окољавају зврже-каменице. По неки плаб пуцањ. Комора носи "муницију"... Колоне паса на којима стоје пресамићени цакчићи пуни каменчића. "Кововодци" вуку псе да пожуре. Кржаве главе, изразбијане цеванице. Носи се "мртви" и "рањени", воде се "заробљеници" и вноси плен. "Доле коваши! Живели партизани! Доле Дража! Живео Тито!" - дречи секако од поклича победника. То деца "партизани" ич "четници" воде борбу. Људи се чуде и суморно поворе за себе: "Тешко нама. Деца од нас не виде слогу... Само време донело је ову несрећу". Жене хучу и куну. Сви о томе причају. О томе се говори у целој околини. Као зараза преноси се борба на сва околна села и даље се шири. "Партизани" хоће да очисте "коваше".

"Команданти" наређују да се краде четницима муниција за батрут. И деца краду муницију, иако често добијају батине, она и даље краду. Око Мораве често чарке. Каменице плуште по води. Немају снаге да се добаце. Одјекују повици по врбацима: "Доле коваши! Доле партизани!" - одговарају прекоморавци. "Партизански" командант решио је да се пређе Мораву. На гарди су нашли два чамца. "Партизански" командант довикује: "Има Тито и лађа! А где ћете сада коваши? Од Јастребца партизани, одавде партизани. "Дражинци" поују и гађају чамце. Плуште каменице и палазу међу децом, али она не јаву. И после доста удараца држећи се за рад успевају да их стигну до обале. Настаје оштра борба. "Партизани" јуришају, хватају их, везују и прогоне до друге. Они су победници. Борбе између села настављају се и даље.

Овако је почело. За време одмора у основној школи деца цртају петокраке звезде и пишу Тито. А само њих неколико бришу и пишу четничке парола. Настаје расправа и тучњава. Готово сви су "партизани" што се гласањем утврђује. Најборбенији "партизан" узвикује: "Нећемо више да трпимо коваше! Да их уништимо!" - "Ка се побију коваши" - ричу сва деца у глас и почињу прве борбе. Децу "коваше" избацују "партизани" из учионице. Они се туке учитељима. Учители туку "коловође партизанске". "Партизани" се свете. Коловође постају "команданти" који и организују чете за борбу. И женска деца ступају у "партизанске чете". На свака два "партизана" долази по једна "партизанка". Утврђено је правило: Кома од удара каменице пође крв он је "мртав"; ко буде само ударен, он је "рањен". И најважније правило: рањени "партизани" не смеју да плачу, јер су партизани јунаци. Даље, заробљени "дражинци" се први пут вежу, заслушају и пусте, а ако се други пут ухвате онда добију по пет или десет батина. После тога се не дешава да неко буде рањен и даје "коваш". Они који прилазе "партизанима" изјављују: "Нећу више да будем дражинац. Они коју народ и купе за Немце стоку и ларе. Партизани се боре да наши заробљеници дођу што пре кући, ~~и да се~~ правда, . Они су у већини, ја прилазим њима."

Народ о томе прича: "Е, како се да и ове будале увиде што и деца виде. Што се и они не угледају на њих и не приђу већини да не гине више за бацава! Препричавају људи то и осећају да се променило што им деца упућују.

Д. Ђ.

РАДОШЕВА ПОМОЋ

Свако вече жалила се Стана комшинкама: "Већа штета него вај да. Док ја по цео дан радим у пољу и Радош иде у школу, неко ми сваки дан покупи сва јаја из гнезда. Дабогда га... - " и наставила би са кљетвом.

Једно веће док се Стана као и увек жалила да су јој опет јаја покрадена, комшинка јој рече: " Бошме ја сам данас видела твог Радоша да продаје јајичару нека јаја.

- Шта велиш жено? - забезекнуто викну Стана и отрча у кућу.

- А је ли ти лопове, што крадеш јаја, јаја ти по глави изазила! Зар то знаш! Зар када ти се врати отац из Немачке да затекне си на лопова, а! И дохвати децка, ударајући га лудо.

- Нисам лопов, нисам нано... - загрцнут сузама шапутао је Радош.

- Него шта си радио?

- Давао сам помоћ за партизано.

- Партизано?! - Унезверено рече жена.

- Да дабоме за партизано. Сва деца дају, па мене срамота да ја не дам. Знаш оно јесенас, кад прође партизанска прва бригада, па иду боси а зима... Они се боре за слободу да тата што пре дође из ропства - говорио је кроз плач зачуђеној мајци Радош.

- Па што ми то ниси рекао сине?

- Не сме то нано да се ником прича, јер ако би сазнали Државници одмах би ма заклали...

НА ЧАСУ ИСТОРИЈЕ

У једном селу где дражинџи држе власт, у трећем разреду основне школе за време часа историје, учитељица пита ђаке:

- Деце, да ли ко од вас зна да ми каже: ко је цигао устанак за ослобођење Србије? Ђаци полугласно одговарају: партизани, партизани.

- Ко? раздвора се учитељица.

Један из последње клупе устаје и гласно одговара: Тито и његова војска партизани.

- Деџи овамо цукело невоспитана!

Бак долази, а учитељица га немилосрдно изудару прутом по длановима. Кад дође на место, ђак са очима пуним суза гласно узвикује: Живео Тито!. Цео разред прихвати у хору: Живео! Живео!

Као разјарена мачка екочи учитељица и стаде немилосрдно тући децу. Док је прут прскао и ломио се о децјим главама учитељица се тресла од оних који су добили батине: Живео, живео!

ПУСТА РЕКА ДОЧЕКУЈЕ ПРОЛЕТЕРЕ ...

Пуста Река свечано је дочекала III пролетерску дивизију. Народ је три дана празновао. На свакој кући поред пута исписане су на роле са добродошлицом. Када су најлазили народ је бацао цвеће, венцима китио коње и митровезе и раздрагано клицао: "Живели наши драги пролетери!" Нарочито је свечано и радосно дочекана I Јужно-моравска бригада која је прошле године напустила свој терен и сада се долазила у саставу III српске бригаде.

ОМЛАДИНО СРБИЈЕ СПРЕМАЈУ СЕ ЗА СВАКИ
I КОНГРЕС